

Lietuvos laisvosios rinkos instituto atsakymas į LR Konkurencijos tarybos konsultaciją dėl LR Konkurencijos tarybos veiklos prioriteto

Konkurencijos taryba užima unikalią poziciją tarp reguliuojančių institucijų, nes be verslo subjektų priežiūros, pagal Konkurencijos įstatymo 4 straipsnį, ji prižiūri ir viešo administravimo subjektų veiksmus.

Įvertinus, kiek valstybės institucijų prižiūri verslo subjektus, o kiek – viešo administravimo subjektus, akivaizdu, kad valstybės institucijų pajėgos yra koncentruotos prižiūrėti verslo subjektų veiksmus. Tuo tarpu viešo administravimo objektų priežiūrai skiriama nepakankamai dėmesio ir resursų.

Veiksminga konkurencijos politika negali (ir neturėtų) siekti visiems ūkio subjektams sukurti vienodų sąlygų, nes skirtingos sąlygos (pvz., startinė pozicija) yra sudėtinė verslo aplinkos dalis. Tačiau konkurencijos politika gali ir turi siekti užtikrinti vienodas taisykles, pagal kurias organizuojama ir tvarkoma ūkinė veikla.

Būtent todėl viešo administravimo subjektų, ypač tų, kurie kuria taisykles, priežiūrai reikia skirti išskirtinį dėmesį ir resursus. Viešojo administravimo subjektų netinkami veiksmai atneša daugiau žalos nei verslo subjektų veiksmai. Taip pat jie yra lengviau ištiriami, įrodomi, ne tik atgraso, bet ir moko viešo administravimo subjektus.

- Konkurenciją ribojantys sprendimai, priimti viešo administravimo subjektų, atneša daugiau žalos, nei verslo subjektų nusižengimai. Viešo administravimo subjektų konkurencijos pažeidimai diskredituoja valstybės vaidmenį konkurencijos priežiūroje, menkina konkurencijos politiką, skatina privačius subjektus irgi priimti netinkamus sprendimus. Laiku neišaiškinti viešo administravimo subjektų konkurencijos pažeidimai skatina kitus viešojo administravimo subjektus irgi elgtis netinkamai, didina korupciją. Kaip pavyzdžius galima paminėti privačių sveikatos priežiūros įstaigų diskriminavimą, ar savivaldybių tiesioginę ūkinę veiklą pvz., taksio parko įmonės kūrimas.
- Netinkamus sprendimus, dėl viešo administravimo subjektų informacijos viešumo ištirti turėtų būti santykinai paprasčiau, o priversti įgyvendinti sprendimus – pigiau.
- Sprendimai dėl viešo administravimo subjektų netinkamų veiksmų, veiktų kaip precedentas viešo administravimo subjektų teisėkūroje ir sprendimų priėmimo. Pvz., pripažinus, kad konkrečiais veiksmais viena savivaldybė pažeidė konkurencijos principus, kitoms savivaldybių taryboms ar administracijoms tampa daug aiškiau, kokius sprendimus galima priimti, o kurių ne.

Todėl siūlome viešo administravimo objektų priežiūrai skirti daugiau dėmesio, tai išskiriant kaip atskirą prioritetą (arba kitaip papildžius LR Konkurencijos tarybos veiklos prioriteto įgyvendinimo principų aprašo projektą).